QORTI CIVILI PRIM’ AWLA
(GURISDIZZJONI KOSTITUZZJONALI)

S.T.O. PRIM IMHALLEF
MARK CHETCUTI

Illum l-Erbgha, 17 ta’ Gunju 2020

Numru 1

Rikors Nru. 84/2015

Cassar Fuel Limited, Cassar Petroleum Services Limited u Cassar Fuel Service Station Limited

vs

Onorevoli Prim Ministru,
Awtorita ghat-Trasport f’Malta u
Avukat tal-Istat

Il-Qorti,

Rat ir-rikors tas-socjetajiet rikorrenti tal-20 ta’ Novembru 2015 li jghid hekk:

Illi t-tliet kumpanniji rikorrenti joperaw fis-settur tad-distribuzzjoni u bejgh ta' prodotti varji tal-petroleum. L-operazzjonijiet taghhom jinkludu ddistribuzzjoni ta' fuel minn tliet petrol stations, distribuzzjoni permezz ta' road tankers u bunkering b'vapuri li joperaw f'dan il-qasam.

Illi fit-2 ta' April 2009, dak iz-zmien zewg kumpanniji, cioe Cassar Fuel Limited u Cassar Petroleum Services Limited, gew infurmati bil-pubblikazzjoni tal-Port Notice Numru 5 tas-sena 2009.

Illi l-imsemmi Port Notice Numru 5 tal-2009 tolqot direttament lilhom biss peress li l-operaturi l-ohra jithallew ihottu fuel mill-vapuri ladarba huma jgawdu minn facilitajiet ta' hazna fil-Port.

Illi r-rikorrenti talbu diversi drabi lill-Gvern sabiex huma wkoll ikollhom facilitajiet bhal dawn, izda l-ebda wahda minn dawn it-talbiet ma giet milqugha.

Illi d-direttiva kontenuta fil-Port Notice Numru 5 tal-2009 tippermetti l-hatt ta' bitumen (qatran) permezz ta' road tankers top loaders b'riskju ferm ikbar mill-hatt ta' fuel minn barges jew tankers ghal fuq road tankers top loaders jew bottom loaders. Li dan qed jithalla jsir jista' jigi ppruvat permezz ta' ritratti li jinsabu fil-pussess tal-klijenti tieghi.

Illi l-imsemmi Port Notice Numru 5 tal-2009 huwa diskriminatorju u qieghed jolqot lill-klijenti tieghi biss u lil ebda wiehed mill-operaturi l-ohra. B'rizultat ta' dan il-Port Notice, kompetituri diretti taghhom f'dan is-settur qeghdin igawdu minn monopolju. Aghar minn hekk, dan il-monopolju qieghed jigi awtorizzat u sahansitra protett mill-intimati Transport Malta.

Illi r-rikorrenti ressqu diversi talbiet sabiex l-imsemmi Port Notice Numru 5 tal-2009 jigi modifikat u reformat b'kundizzjonijiet xierqa u mhux diskriminatorji bhal dawk prezenti sabiex huma jkunu jistghu jwettqu operazzjonijiet ta' hatt mill-bastiment ghal fuq road tankers, l-intimati Transport Malta baqghu jirrifjutahom.

Illi r-rikorrenti sahansitra gibdu l-attenzjoni tal-intimat Onorevoli Prim Ministru dwar it-trattament diskriminatorju li kienu qeghdin jigu assoggettati ghalih.

Illi l-fatt li l-awtorita pubblika intimata Transport Malta mhix qieghda tagixxi in buona fede u genwinament jidher mill-fatt li ghalkemm il-klijenti tieghi pprezentaw tliet (3) Protesti gudizzjarji (fis-17 ta' April 2009, fl-1 ta' Awwissu 2012 u 18 ta' Marzu 2014), Transport Malta fl-ebda okkazzjoni ma baghtet twegiba jew ipprezentat Kontroprotest.

Illi skont is-subinciz (2) tal-Artikolu 45 tal-Kostituzzjoni ta' Malta:
"(2) Bla hsara ghad-disposizzjonijiet tas-subartikoli (6), (7) u (8) ta' dan l-artikolu, hadd ma ghandu jigi ttrattat b'mod diskriminatorju minn xi persuna li tagixxi bis-sahha ta' xi ligi miktuba jew fil-qadi tal-funzjonijiet ta' xi kariga pubblika jew xi awtorita pubblika."

Illi dan I-ghemil mhux biss juri li Transport Malta ma ghandhiex gustifikazzjoni a bazi tal-ligi domestika u taI-Unjoni Ewropeja ghall-pozizzjoni taghha, izda li Transport Malta qieghda tivvantaggja Iil xi operator iehor.

Illi I-fatt li r-rikorrenti kellhom dritt kwezit (vested right) peress li kienu diga jaghmlu dawn I-operazzjonijiet u issa gew mizmumin milli jkomplu jwettquhom minhabba d-direttiva kontenut fil-Port Notice Numru 5 tal-2009 ikompli jirrendi I-pozizzjoni iktar pregudizzjevoli.

Illi r-rikorrenti qeghdin jigu impeduti milli jhottu I-fuel minn fuq it-tankers taghhom ghal fuq il-bowsers taghhom, kif kienu jaghmlu qabel, u gew imwaqqfa bil-hrug tal-Port Notice Numru 5 tal-2009, u ghalhekk qeghdin isofru danni kbar.

Illi r-rikorrenti ma jistghux ifornu lill-klijenti taghhom bil-fuel oil peress li bhalissa hawn monopolju, u dan minhabba li wiehed biss mill-bunker suppliers kollha, jigifieri,

Falzon Group, qieghed jaghmel dan stante li qieghed juza u jhaddem terminal tal-Gvern li gie moghti lilu mill-Gvern stess permezz ta' offerta zmien ilu u li ghalkemm illum skadiet ma harget l-ebda offerta ohra, bir-rizultat li dan baqa' ghad-dispozizzjoni tal-Kumpannija Falzon sallum.

Illi r-rikorrenti ghandhom art ghad-dispozizzjoni taghhom izda Transport Malta baqghet intransigenti. Barra minn hekk, l-MOBC inghata lil kumpanija ohra maghzula fuq rakkomandazzjoni minn Transport Malta, minghajr ma rrikorrenti nghataw l-opportunita li jikkompetu fil-process tal-ghazla. Sadanittant, il-kumpannija Enemed saret tikkompeti mar-rikorrenti u sahansitra qieghda tissupplixxi entitajiet li ghalihom qabel kien ikun hemm talba ghall-offerti u r-rikorrenti kienu jippartecipaw, fosthom sptarijiet.

Illi r-rikorrenti talbu wkoll lid-Direttur Generali tal-Ufficcju ghall-Kompetizzjoni, Malta Competition and Consumer Affairs Authority, biex iwettaq dak li hemm mahsub fl-artikolu 12 u 12A tal-Kap. 379 u li ssir investigazzjoni skont il-ligi.

Illi kien id-Direttur Generali stess li rrakkomanda lir-rikorrenti kif gej:
“Huwa ghalhekk illi qed jigi suggerit lill-klijent tieghek illi jutilizza r-rimedji opportuni sabiex issir dikjarazzjoni vinkolanti permezz ta' sentenza fir-rigward tad-drittijiet tal-klijent tieghek ai termini tal-ligi li jistghu japplikaw fil-konfront tal-allegata diskriminazzjoni."

Illi r-rikorrenti sofrew u qeghdin isofru ammonti kbar ta' danni u dan minhabba l-agir ta' Transport Malta, kemm minhabba li qieghda tippermetti u tinkoraggixxi trattament diskriminatorju fil-konfront tar-rikorrenti, kif ukoll minhabba l-hrug ta' Port Notice Numru 5 tal-2009 li thaddim tieghu huwa wkoll diskriminatorju. Ghalhekk, ir-rikorrenti qeghdin jimpunjaw il-validita tal-Port Notice Numru 5 tal-2009.

Illi skont is-subinciz (1) tal-Artikolu 45 tal-Kostituzzjoni ta' Malta:
"(1) Bla hsara ghad-disposizzjonijiet tas-subartikoli (4), (5) u (7) ta' dan l-artikolu, ebda ligi ma ghandha taghmel xi disposizzjoni li tkun diskriminatorja sew fiha nnifisha jew fl-effett taghha."

Illi ladarba l-Kostituzzjoni ta' Malta tiggarantixxi l-harsien mill-effetti ta' diskriminazzjoni, ir-rikorrenti qeghdin jitolbu li d-danni rizultat taddiskriminazzjoni jigu likwidati u mhallsa lilhom.

Illi r-rikorrenti sofrew u qeghdin isofru lezjoni tal-Artikolu 1 tal-Protokol 1 li jiggarantixxi d-dritt ghat-tgawdija tal-possedimenti, kif ukoll lezjoni tal-istess Artikolu abbinat mal-Artikolu 14 tal-Konvenzjoni Ewropeja li jiggarantixxi l-harsien minn diskriminazzjoni.

Ghaldaqstant ir-rikorrenti jitolbu bir-rispett illi din l-Onorabbli Qorti joghgobha:
(1) Taghmel dawk l-ordnijiet, tohrog dawk l-atti u taghti dawk id-direttivi li tqis xierqa sabiex twettaq u tiigura t-twettiq tal-harsien minn diskriminazzjoni garantit mill-Artikolu 45 tal-Kostituzzjoni ta' Malta;

(2) Tiddikjara li r-rikorrenti sofrew trattament diskriminatorju minhabba l-ghemil tal-intimata Transport Malta;

(3) Tiddikjara li r-rikorrenti sofrew lezjoni tal-Artikolu 1 tal-Protokol 1 tal-Konvenzjoni Ewropeja li jiggarantixxi d-dritt ghat-tgawdija tal-proprjeta;

(4) Tiddikjara wkoll li r-rikorrenti sofrew lezjoni tal-Artikolu 14 tal-Konvenzjoni Ewropeja li jiggarantixxi l-protezzjoni minn kull xorta ta' diskriminazzjoni meta dan jigi abbinat mal-imsemmi Artikolu 1 tal-Protokol 1 tal-Konvenzjoni Ewropeja dwar it-tgawdija tal-possedimenti;

(5) Tiddikjara nulli u bla effett id-dispozizzjonijiet tal-Port Notice Numru 5 tal-2009, in parti jew kollha, in kwantu dawn id-dispozizzjonijiet huma diskriminatorji fil-konfront tas-socjetajiet rikorrenti jew min minnhom;

(6) Tordna lill-intimati jipprovdu jew japprovaw post ta' hazna bhala terminal ghall-uzu mir-rikorrenti;

(7) Tordna l-hlas ta' kumpens xieraq, liema kumpens ikun jinkludi t-telf finanzjarju ingenti li sofrew ir-rikorrenti mid-data li fiha dahal fis-sehh il-Port Notice Numru 5 tal-2009, u li ghadhom qeghdin isofru r-rikorrenti sat-tnehhija tal-imsemmi Port Notice.

(8) Bl-ispejjez kontra l-intimati jew min minnhom.

Rat ir-risposta tal-Awtorita ghat-Trasport f'Malta li tghid hekk:

1. Illi preliminarjament, l-Awtorita esponenti tirrileva illi isimha ai termini tal-Kap. 499 tal-Ligijiet ta' Malta huwa l-"Awtorita Ghat-Trasport f'Malta" u mhux "Transport Malta" u ghalhekk jehtieg illi ssir il-korrezzjoni opportuna [li minn issa jinghad li mhemmx oppozizzjoni ghaliha].

2. Illi preliminarjament ukoll, ghalkemm huwa minnu illi r-rikorrenti qed jitolbu t-thassir ta' Port Notice partikolari [Numru 5 tal-2009] mahruga mill-Awtorita esponenti [kopja taghha annessa bhala Dok. TM1], l-imsemmija Port Notice ma tohloqx regoli godda, izda hija msejsa fuq legislazzjoni vigenti li ma nhargitx mill-Awtorita.

2.1 Illi f'dan ir-rigward jinghad illi ilmenti identici ghal dawk li qed jitressqu f'din il-kawza kienu gia saru fi procedimenti quddiem it-Tribunal ta' Revizjoni Amministrattiva fl-ismijiet Mark Cassar ghan-nom ta' Cassar Fuels Limited u Cassar Petroleum Services Limited vs L-Awtorita ghat-Trasport f'Malta [Rikors 76/2014CG]. F'sentenza tal-24 ta' April 2015, it-Tribunal iddikjara li mhuwiex kompetenti illi jisma' t-talbiet tar-rikorrenti u li kellha tkun il-Prim Awla li taghmel dan. Fil-kunsiderazzjonijiet tieghu, it-Tribunal innota illi iktar minn decizjoni, il-Port Notice hija ammonizzjoni fejn taghmel referenza ghal ligijiet ohra, u cioe Kapitolu 382 tal-Ligijiet ta' Malta (Att dwar id-Dazju tas-Sisa) u Legislazzjoni Sussidjarja 423.28 (Regolamenti Dwar il-Petroleum fis-Suq tal-Karburanti bl-Ingrossa fuq l-Art, l-ibbottiljar tal-LPG u l-Facilitajiet ta' Hzin Primarji). Isegwi ghalhekk illi:
(a) L-Awtorita esponenti mhijiex il-legittimu kontradittur ghall-pretensjonijiet tar-rikorrenti ghaliex l-imsemmija ligijiet li fuqhom hija msejsa l-Port Notice la nhargu

miil-Awtorita u lanqas almenu mill-Ministeru li tahtu taqa' l-istess Awtorita; Naturalment, l-esponenti hija marbuta illi tapplika l-ligi u ma tistax titqies responsabbli talli twettaq dmirha;
(b) Fir-rigward jinghad ukoll illi t-thassir tal-Port Notice minghajr it-thassir ukoll tal-ligijiet li fuqhom hija msejsa ma jistax ikollu l-effett pretiz mir-rikorrenti.

3. Illi, preliminarjament ukoll, l-Awtorita esponenti lanqas ma hija l-legittimu kontradittur u ghandha tigi liberata mill-osservanza tal-gudizzju safejn ir-rikorrenti qed jilmentaw mill-fatt illi operatur iehor qed jithalla jopera terminal tal-Gvern, illi "l-MOBC inghata lil kumpanija ohra" u illi huma ma nghatawx facilitajiet simili minkejja li "talbu lill-Gvern kemm-il darba". Dan ghaliex l-Awtorita bl-ebda mod ma hija involuta fl-arrangamenti li qed jaghmlu referenza ghalihom ir-rikorrenti.

4. Illi fil-mertu, it-talbiet tar-rikorrenti safejn ibbazati fuq allegazzjoni ta' ksur tal-Artikolu 1 tal-Protokol 1 tal-Konvenzjoni Ewropeja li jiggarantixxi d-dritt ghat-tgawdiia ta' proprjeta ghandhom jigu michuda peress li huma infondati fil-fatt u fid-dritt u dan ghar-ragunijiet segwenti:

4.1 L-Artikolu 1 tal-Ewwel Protokoll jipprovdi li:
'Kull persuna naturali jew persuna morali ghandha dritt ghat-tgawdija pacifika tal-possedimenti taghha. Hadd ma ghandu jigi ipprivat mill-possedimenti tieghu hlief fl-interess pubbliku u bla hsara tal-kundizzjonijiet provduti bil-ligi u bil-principji generali tal-ligi internazzjonali.
Izda d-disposizzjonijiet ta' qabel ma ghandhom b'ebda mod inaqqsu d-dritt ta' Stat li jwettaq dawk il-ligijiet li jidhrulu xierqa biex jikkontrolla l-uzu ta' proprjeta skont l-interess generali jew biex jizgura l-hlas ta' taxxi jew kontribuzzjonijiet ohra jew pieni.
'
4.2 Illi dan l-artikolu fih tlett regoli. L-ewwel regola tistabilixxi d-dritt li kull persuna, kemm fizika u kif ukoll morali, tgawdi hwejjigha bil-kwiet. It-tieni regola trid li biex persuna ma tithalliex tgawdi hwejjigha bil-kwiet irid ikun hemm interess pubbliku u bla hsara ta' kundizzjonijiet mahsuba fil-ligi u l-principji generali ta' dritt internazzjonali. It-tielet regola trid li l-ewwel zewg regoli ma jnaqqsux il-jedd tal-lstat li jwettaq ligijiet li jkunu xierqa biex (a) jikkontrolla l-uzu tal-gid skond l-interess generali, jew (b) biex jizgura l-hlas ta' taxxi, kontribuzzjonijiet jew pwieni.

4.3 Illi ghalhekk ir-rikorrenti qabel xejn jehtigilhom juru li tassew qabel id-dhul fis-sehh tat-port notice kienu jgawdu drittijiet li jikkwalifikaw bhala "possediment" fis-sens tal-Konvenzjoni. Huma r-rikorrenti li ghandhom jispjegaw u juru kif din il-port notice li, fl-ahhar mill-ahhar, sempliciment tenniet kundizzjonijiet u regoli ga vigenti, tellfet it-tgawdija ta' xi "possediment" tar-rikorrenti.

4.4 Dan jghodd partikolarment ghal kumpanija rikorrenti Cassar Fuel Service Station Limited, socjeta mwaqqfa u registrata fl-2012, u ghalhekk tlett snin shah wara li dahlet fis-sehh il-port notice.

4.5 Minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-agir tal-Awtorita meta harget u enforzat il-port notice jaqa' prettament fil-parametri tal-proviso ghall-Artikolu 1 Protokol 1. Il-port notice nharget fl-ambitu tal-poteri u l-funzjonijiet tal-Awtorita u ghal ragunijiet li huma gustifikabbli inter alia sabiex jigu minimizzati riskji ta' sahha, sigurta u hsara lill-

ambjent. Fi ftit kliem, il-port notice imsemmija tirregola l-mod kif ghandhom jahdmu road tankers u bunker barges fl-inhawi tal-port u, b'mod specifiku, tghid li ma jistax isir unloading of fuel from bunker barges and tankers directly into road tankers. Dan ghaliex, kif spjegat fil-port notice stess, din il-prassi mhux biss tqajjem problem ta' natura ambjentali u ta' sigurta izda tikser ukoll il-kundizzjonijiet tal-licenzi mahruga mill-Awtorita Maltija dwar ir-Rizorsi u l-ligijiet tad-Dwana. Mhux kontestat illi fil-prattika dan ifisser illi karburant jista' jinhatt biss ghal gewwa terminals u mhux fi trakkijiet. Madanakollu, ghandu jinghad illi tterminals fejn jinhazen il-karburant huma regolati b'ligijiet specifici li jassiguraw standards gholja ta' sigurta u harsien tal-ambjent, standards li bl-ebda mod ma jistghu jigi garantiti meta jsir hatt ta' fuel direttament go trakkijiet kif jippretendu r-rikorrenti.

5. Illi fil-mertu wkoll, it-talbiet tar-rikorrenti safein ibbazati fuq allegazzjoni ta' diskriminazzjoni fil-konfront taghhom bi ksur tal-Artikolu 45 tal-Kostituzzjoni u tal-Artikolu 14 tal-Konvenzioni, ghandhom jigu michuda peress li huma infondati fil-fatt u fid-dritt u dan ghar-ragunijiet segwenti:

5.1 Il-harsien minn diskriminazzjoni taht l-Artikolu 45 tal-Kostituzzjoni jipprojbixxi trattament diskriminatorju meta msejjes fuq ragunijiet specifici u mnizla fl-istess Kostituzzjoni cioe razza, post ta' origini, opinjonijiet politici, kulur, fidi, sess, orjentazzjoni sesswali jew identita tal-generu. Ghalhekk l-Artikolu msemmi mhux applikabbli ghall-kaz in ezami tant li ma gie ndikat ebda "status" tar-rikorrenti li allegatament qed jaghti lok ghad-diskriminazzjoni.

5.2 Inoltre, ghalkemm l-Artikolu 15 tal-Konvenzjoni huwa aktar wiesa' fl-import tieghu, xorta ma hemmx ksur tieghu peress li mhux minnu illi persuni f'sitwazzjonijiet simili qeghdin jigu trattati b'mod differenti minghajr gustifikazzjoni ragjonevoli u oggettiva u minghajr proporzjonalita ragjonevoli bejn il-mezzi u l-ghan li jrid jintlahaq.

5.3 Illi kif se jintwera, il-port notice ghandha ghanijiet oggettivi u ragjonevoli marbuta primarjament ma' kunsiderazzjonijiet ta' sahha u sigurta. Barra minn hekk, il-port notice mhijiex indirizzata biss lir-rikorrenti, izda tapplika ghal kull operatur li jopera road tankers u bunker barges. L-Awtorita ser turi li hemm, mill-anqas, erba' operaturi ohra fl-istess sitwazzjoni u ghalhekk l-Awtorita tichad kategorikament illi l-port notice hija b'xi mod immirata lejn ir-rikorrenti jew illi hija ntiza biex tohloq xi monopolju jew taghti xi vantagg indebitu lil xi operaturi a skapitu ta' ohrajn.

5.4 Fir-rigward tal-allegazzjoni illi d-direttiva tippermetti hatt ta' qatran ghal gewwa top loaders b'riskju allegatament "ferm ikbar" mill-hatt ta' fuel, l-Awtorita tispjega illi prezentement f' Malta ma hawnx terminals ghall-hatt u l-hazina ta' qatran u ghalhekk l-Awtorita jkollha bil-fors tippermetti illi l-hatt ta' qatran isir b'dan il-mod. Dato ma non concesso illi din il-prassi ghandha certi riskji, dan pero ma jiggustifikax li jsir ukoll hatt riskjuz ta' fuel meta hemm alternattivi ferm izjed siguri.

6. Illi fl-ahharnett, l-Awtorita ma tistax ma tinnutax illi saru allegazzjonijiet fil-konfront taghha illi huma totalment inveritjieri u kapzjuzi. Hekk nghidu ahna, ir-rikorrenti allegaw li qatt ma nghataw risposti ghall-protesti taghhom u li din hija xi "prova" ta' responsabbilita tal-Awtorita. Din l-allegazzjoni hija ghal kollox bla bazi ghaliex mhux talli kien hemm risposti ufficjali, izda wkoll laqghat bejn il-partijiet u, eventwalment,

proceduri dwar l-istess mertu quddiem it-Tribunal ta' Revizjoni Amministrattiva [li fihom it-talbiet tar-rikorenti gew michuda minhabba nuqqas ta' kompetenza]. Il-pozizzjoni tal-Awtorita dejjem baqghet wahda konsistenti u giet ripetutament spjegata lir-rikorrenti. Ir-rikorrenti jaghtu x'jifhmu wkoll illi l-Awtorita hija involuta fl-ghoti ta' facilitajiet ta' hazna ta' karburant, fatt manifestament zbaljat ghaliex din hija materja illi taqa' taht ir-responsabbilitajiet ta' entitajiet governattivi u regolaturi ohrajn. L-esponenti tissottometti illi r-rikorrenti ghandhom isostnu l-allegazzjonijiet kollha li ghamlu fil-mertu.

Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat ir-risposta tal-Onovervoli Prim Ministru u l-Avukat Generali li tghid hekk:

1. Illi preliminarjament, il-Prim Ministru mhux il-legittimu kontradittur f'din il-kawza u konsegwentement gie mharrek inutilment u dan anke fid-dawl ta' diversi decizjonijiet moghtija ricentement mill-Qorti Kostituzzjonali f'dan ir-rigward (Ara: John Attard vs l-Onorevoli Prim Ministru u l-Avukat Generali, 31 ta' Mejju 2013; Emmanuele Caruana et vs Il-Prim Ministru et, 30 ta' Ottubru 2015; u Jane Agius vs L-Avukat Generali, il-Ministru ghall-lntern u Sigurta Nazzjonali u l-Onorevoli Prim Ministru, 14 ta' Dicembru 2015);

2. Illi fil-mertu, l-esponenti qed jirrespingu bil-qawwa kollha l-pretensjonijiet u l-allegazzjonijiet kollha mnizla fir-rikors kostituzzjonali bhala infondati fil-fatt u fid-dritt ghar-ragunijiet li gejjin li qed jigu mnizzla minghajr pregudizzju ghal xulxin:
L-ghan wara l-Port Notice Numru 5 tal-2009

2.1 Illi ma hemm xejn illegali jew li jikser id-drittijiet fundamentali fil-hrug ta' din il-Port Notice;

2.2 Din il-Port Notice Numru 5 tal-2009 hija ndirizzata spetifikament lil: kaptani, operaturi tal-bunker, agenti tal-bastiment u operaturi tat-terminal. L-ghan taghha kien proprju sabiex ikun hemm aktar sigurta fl-uzu ta' road tankers meta dawn ikunu fil-port jew gewwa l-ibhra territorjali u jigu biex ihottu jew jghabbu prodotti tal-petroleum. Din il-port notice hija ntiza sabiex, f'isem l-interess pubbliku, jigi llimitat il-hrug ta' zejt fuq il-bahar li fost affarijiet ohra, iwassal ghal dannu ghas-sahha u ghall-ambjent. Permezz ta' din is-sistema il-petroleum ikun mahzun f'facilitajiet apposta u dan sabiex jigi evitat periklu;

2.3 Illi tajjeb li jigi nnutat li din il-Port Notice tkun imhejjija minn esperti fil-kamp marittimu moghnija b'esperjenza u ghalhekk, kif ser jigi muri ahjar fl-istadju tal-provi, kwalunkwe Port Notice tinhareg specifikament sabiex tindirizza problemi specifici u f'dan il-kaz, dak imnizzel fin-notice huwa l-ahjar prattika ghal min jahdem f'dan is-settur;

Allegazzjonijiet inveritjieri
2.4 Illi r-rikorrenti qed isemmu diversi fatti li ma jikkorrispondux mar-realta. Fil-fatt mhux minnu li l-Port Notice mertu ta' dan il-kai tolqot biss lir-rikorrenti ghaliex hemm numru ta' operaturi ohrajn li qed jigu milquta minn din l-istess Port Notice. Kwindi l-allegat monopolju ma jezistix;

2.5 Illi kien hemm diversi laqghat u diskussjonijiet bejn l-Awtorita intimata u r-rikorrenti u ghall-kuntrarju ta' dak li qed isostnu r-rikorrenti, kien sahansitra nstab mezz kif il-kumpanniji rikorrenti jistghu fil-fatt jikkonformaw ma' din il-Port Notice, izda ghal xi raguni jew ohra, ir-rikorrenti konvenjentement insew dan u xorta wahda hassew li qed jinkisrulhom id-drittijiet taghhom;

2.6 Illi anki jekk ir-rikorrenti jgibu prova tal-art li qed jallegaw li ghandhom ghad-dispozizzjoni taghhom, kwalunkwe applikazzjoni ma tistax issir lill-Awtorita intimata izda lill-Awtorita li hija kompetenti sabiex tipprocessa dawn it-tip ta' rikjesti;

2.7 Illi kif ser jigi ppruvat matul il-kawza, l-Awtorita dejjem timxi in buona fede u qatt ma vvantaggjat xi operatur iehor u lanqas qatt tat rakkomandazzjonijiet sabiex l-MOBC tinghata lil xi kumpannija ohra;

2.8 Tajjeb li jigi rrimarkat ukoll li mhux minnu li l-Awtorita qatt ma baghtet twegiba jew ipprezentat kontro-protest ghall-protesti gudizzjarji ntavolati mir-rikorrenti, u dan jista' jigi ppruvat fil-mori tal-kawza;

Rigward inapplikabilita tal-Ewwel Artikolu tal-Ewwel Protokoll u rigward allegat ksur tal-Ewwel Artikolu tal-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni
2.9 Issa f'dan il-kaz, dan l-artikolu huwa inapplikabbli ghaliex ir-rikorrenti bl-ebda mod u manjiera ma huma qed jigu mcahhda mill-proprjeta taghhom izda qed jigu biss mitluba sabiex jikkonformaw ma' dak li qed jigi mitlub minnhom fil-Port Notice u cioe li: "... the practice of discharging petroleum products directly into a road tanker is prohibited and should cease with immediate effect". Dan ifisser li jkun hemm bzonn facilita sabiex il-petroleum jigi mahzun fiha qabel ma jigi trasferit go road tanker. Meta jaderixxu ma' dawn ir-rekwiziti, ir-rikorrenti jkunu jistghu jaghmlu l-istess attivita bhal kumpanniji u entitajiet ohra;

2.10 Dato ma non concesso li dan l-artikolu huwa fil-fatt applikabbli, wiehed jista' biss jitkellem fuq ksur tad-drittijiet u deprivazzjoni tat-tgawdija tal-proprjeta meta dak li jkun jigi mnezza' minn kull dritt. Fi kliem l-awturi Harris u O'Boyle: "In principle, there will be deprivation of property only where all the legal rights of the owner are extinguished by operation of law or by the exercise of a legal power to the same effect." Issa f'dan il-kaz, din id-deprivazzjoni tal-proprjeta zgur li ma tiffigurax;

2.11 Il-fatt li l-Port Notice qed tpoggi kundizzjoni li ma toghgobx lir-rikorrenti, dan ma jfissirx li ghax ir-rikorrenti ma jridux jikkonformaw ma' dik il-kundizzjoni, dik il-Port Notice qed tikser id-drittijiet fundamentali taghhom;

2.12 Illi jibqa' l-fatt li skont il-proviso tal-istess artikolu, l-Istat ghandu kull jedd li jghaddi dawk il-ligijiet li jidhrulu xierqa biex jikkontrolla l-uzu tal-proprjeta skont l-interess generali. Anki skont il-gurisprudenza kostanti tal-Qorti ta' Strasburgu, l-Istat igawdi diskrezzjoni wiesgha sabiex jidentifika x'inhu mehtieg fl-interess generali u x'mizuri ghandhom jittiehdu sabiex jigu ndirizzati dawk il-htigijiet socjali;

2.13 Illi tali diskrezzjoni tal-legislatur ma ghandhiex titbiddel sakemm din ma tkunx manifestament minghajr bazi ragonevoli - li zgur ma hux il-kaz ghaliex hemm bazi

ragjonevoli, kif gie diga sottolineat iktar 'il fuq, li tiggustifika l-promulgazzjoni tal-Port Notice li tinsab taht skrutinju fil-kawza odjerna;

2.14 Illi ghalhekk jidher li l-ilment kostituzzjonali u konvenzjonali tar-rikorrenti fuq l-Ewwel Artikolu tal-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea huwa minghajr ebda fondament guridiku;

Rigward l-inapplikabilita tal-artikolu 45 tal-Kostituzzjoni u l-artikolu 14 (abbinat mal-Ewwel Artikolu tal-Ewwel Protokoll) tal-Konvenzioni Ewropea
2.15 Illi r-rikorrenti ma ssodisfawx element importanti sabiex tiskatta l-applikabbilita tal-provvediment fl-artikolu 14 tal-Konvenzjoni Ewropea. Dan l-artikolu jissottolinea li t-tgawdija tad-drittijiet u libertajiet kontemplati fil-Konvenzjoni ghandha tigi assigurata minghajr diskriminazzjoni ghal kull raguni bhalma huma s-sess, razza, kulur, lingwa, religjon, opinjoni politika jew opinjoni ohra, origini nazzjonali jew socjali, assocjazzjoni ma' minoranza nazzjonali, proprjeta, twelid jew status iehor. Fil-kaz in dizamina ma giet allegata l-ebda diskriminazzjoni ghal xi raguni ta' status kif mitlub, sabiex ikun hemm vjolazzjoni tal-artikolu 14 tal-Konvenzjoni;

2.16 Fid-decizjoni fl-ismijiet: Enrietta Bianchi et vs Avukat Generali et mill-Qorti Kostituzzjonali fl-24 ta' Gunju 2011, gie mghallem li:
"mhux kull trattament divers iwassal ghal diskriminazzjoni skont l-Artikolu 14 imsemmi izda biex tigi ravvizata tali diskriminazzjoni dak it-trattament divers irid ikun motivat minn wiehed mill-istatus elenkati f'dak l-artikolu jew fuq xi generu ta' status iehor (Ara Kai Kjeldsen, Busk Madsen u Pedersen vs Denmark, ECHR 6 Dicembru 1976 § 56; Kaz Carson u Ohrajn vs UK § 61, ECHR Grand Chamber, 16 Marzu 2010)".

2.17 Peress li r-rikorrenti ma wrewx li l-allegat trattament diskriminatorju kien imsejjes fuq xi kawzali ta' status, isegwi li l-istharrig kostituzzjonali mitlub mir-rikorrenti ma jistax jigi milqugh;

Rigward l-allegat ksur tal-artikolu 45 tal-Kostituzzjoni u l-artikolu 14 (abbinat mall-artikolu 1 tal-Ewwel Protokoll) tal-Konvenzjoni Ewropea
2.18 Illi dato ma non concesso li dawn l-artikoli huma fil-fatt applikabbli, sabiex ir-rikorrenti jistghu jallegaw li gie lez id-dritt fundamentali taghhom ai termini tal-artikolu 14 tal-Konvenzjoni, huma jridu jippruvaw li saret diskriminazzjoni fuq bazi ta' 'like with like' u dan ghaliex mhux kull agir huwa wiehed diskriminatorju;

2.19 Illi ghalhekk jidher hawnhekk ukoll li l-ilment kostituzzjonali u konvenzjonali tar-rikorrenti fuq l-artikolu 45 tal-Kostituzzjoni ta' Malta u l-artikolu 14 tal-Konvenzjoni Ewwropea huwa minghajr ebda fondament guridiku;

3. Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Ghaldaqstant, l-esponent jitlob bir-rispett lil din l-onorabbli Qorti joghgobha tichad il-pretensjonijiet kollha tar-rikorrenti kif dedotti fir-rikors promotur taghhom u dan bl-ispejjez kontra l-istess rikorrenti.

Rat l-atti u n-noti ta' sottomissjonijiet prezentati;

Rat li l-kawza thalliet ghas-sentenza.

Ikkunsidrat

Il-fatti relevanti huma dawn:

Illi s-socjeta rikorrenti hija kumpanija involuta f'kull settur taz-zejt (fuel) hawn Malta, u cioe fl-importazzjoni, distribuzzjoni, bunkering u bejgh kemm retail u kif ukoll wholesale. Skont ix-xhieda ta' Mark Cassar, direttur tas-socjeta rikorrenti, u Darren Marmara, CEO ta' Cassar Group, is-socjeta rikorrenti kienet ilha ghal numru ta' snin thott zejt (fuel) direttament minn bastimenti ghal go bowsers, liema zejt (fuel) kienet timporta in massa. Gara mbaghad illi fl-2009 inharget il-Port Notice numru 5 illi skont is-socjeta rikorrenti holqot regolamenti godda illi waqqfuha milli tkun tista' tkompli timporta zejt (fuel) in massa peress illi, dejjem skont is-socjeta rikorrenti, din il-Port Notice ipprojbiet il-hatt ta' zejt (fuel) direttament minn bastimenti ghal go bowsers u peress illi hija ma kellhiex terminal minn fejn topera ma kellha l-ebda mod iehor kif thott il-prodott mill-bastimenti. Dawn iz-zewg xhieda ilmentaw ghalhekk illi l-effett ta' din il-Port Notice kien illi jirrestringi l-operat tas-socjeta rikorrenti ghal tliet prodotti minflok il-hamsa fir-rigward ta' liema hija kellha licenzja. Skont dawn ix-xhieda wkoll, ghalkemm il-Port Notice numru 5 tal-2009 waqfet l-attivita msemmija, l-istess Port Notice tippermetti attivitajiet li huma aktar riskjuzi, u cioe il-hatt ta' qatran u l-hatt ta' waste oils tal-vapuri direttament minn bastimenti ghal go bowsers.

Is-socjeta rikorrenti tilmenta illi l-effett ta' din il-Port Notice huwa diskriminattiv peress illi jolqot biss lil min m'ghandux terminal. Hija tikkontendi illi hija giet milquta b'mod sporporzjonat minn din il-Port Notice peress illi hija ghandha fuel stations taghha u ghalhekk ghandha interess kbir illi timporta z-zejt (fuel) in massa direttament hi. Mark Cassar u Darren Marmara spejgaw illi wara l-hrug ta' din il-Port Notice, is-socjeta rikorrenti spiccat qed ikollha tixtri z-zejt minghand l-Enemed minflok ma timportah direttament kif ghandha l-licenzja li taghmel, u dan qieghed jikkawza telf ta' qliegh sostanzjali lis-socjeta rikorrenti. Is-socjeta rikorrenti tilmenta wkoll mill-fatt illi qatt ma inghatat terminal minghand il-Gvern. Tilmenta illi Falzon Group kienet inghatat it-terminal ta' San Lucjan u ghadha qed tithalla topera minn hemmhekk ad eskluzjoni

ta’ ohrajn minkejja illi skada l-kuntratt, filwaqt illi t-terminal ta’ Ras Hanzir huwa operat esklussivament mill-Enemed u t-terminal tal-MOBC inghata lil kumpanija barranija minghajr lanqas biss kienet harget sejha ghall-applikazzjonijiet.

Rigward il-Port Notice numru 5 tal-2009, Richard Gabriele, Head Marine Operations and Incident Response (fol. 66) u l-Kaptan David Bugeja, Direttur tal-Portijiet (fol. 144), it-tnejn xehdu illi din l-Port Notice numru 5 tal-2009 ma holqot l-ebda regoli godda izda sempliciment iccarat is-sitwazzjoni vigenti. It-tnejn ikkonfermaw illi l-ghan ta’ din il-Port Notice kienet is-salvagwardja tas-sahha, sigurta u l-ambjent u li qatt ma kellhom xi informazzjoni jew hjiel li kienet qed tinhareg kontra xi operatur partikolari. Fix-xhieda taghhom spejgaw illi fil-ligi hemm eccezzjoni relattiva ghal qatran (bitumen) peress illi dan il-prodott huwa essenzjali ghal infrastruttura ta’ Malta u ghaliex huwa aktar sigur miz-zejt (fuel) peress illi ghandu flashpoint aktar gholja u ghalhekk jiehu n-nar anqas malajr. Skont ix-xhieda ta’ Joseph Chetcuti, Direttur Generali tad-Dwana (fol. 161) illi anke mil-lat tad-Dwana mhuwiex permissibli illi z-zejt jinhatt direttment minn barge ghal go bowser.

Fir-rigward tal-oghti tat-terminals li rigward tieghu qieghda tilmenta s-socjeta rikorrenti, ma tressqu l-ebda xhieda li setghu jaghtu informazzjoni dwar il-process li wassal sabiex dawn l-operaturi jinghataw it-terminals tal-MOBC u ta’ San Lucjan ad eskluzjoni ta’ operaturi ohra.

Konsiderazzjonijiet ta’ din il-Qorti

Legittimu Kontradittur

Kemm l-Awtorita ghat-Trasport f’Malta u kemm il-Prim Ministru ressqu eccezzjoni preliminari fis-sens illi huma m’humiex il-legittimi kontradditturi f’din l-azzjoni.

Illi f’dan ir-rigward, jibda billi jigi osserva illi kif qalet dina l-Qorti diversament presjeduta fil-kaz **Oliver Agius vs Onor. Prim Ministru et** (PA 29/09/2016):

> Illi l-Qorti tqis li l-kwestjoni ta’ min ghandu jwiegeb ghal xilja ta’ ksur ta’ jedd fondamentali tintrabat sewwa mal-ghamla tal-ksur li jkun u wkoll mal-ghamla ta’ rimedju li jista’ jinghata. Ilu zmien li l-Qrati taghna gharfu din ir-realta’ u ghalhekk sawru d-distinzjonijiet mehtiega applikabbli ghall-bicca l-kbira mill-kazijiet. Ghalhekk, illum il-gurnata jingharfu kategoriji differenti ta’ persuni li

> jistghu jitqiesu bhala legittimi kuntradditturi f'azzjonijiet kostituzzjonali. Dawn jinqasmu fi tliet kategoriji, jigifieri (a) dawk li jridu jwiegbu direttament jew indirettament ghall-ghamil li jikser id-dritt fundamentali ta' persuna, (b) dawk li jridu jaghmlu tajjeb (billi jipprovdu r-rimedju xieraq) ghan-nuqqasijiet jew l-eghmejjel li bihom haddiehor jikser xi jedd fundamentali ta' xi hadd, u (c) dawk il-partijiet kollha li jkunu f'kawza meta kwestjoni ta' xejra kostituzzjonali jew konvenzjonali tqum waqt is-smigh ta' xi kawza f'qorti. Ma' dawn, u dejjem jekk ikollhom interess fil-kawza, jistghu jiddahhlu persuni ohrajn bil-ghan li jaghmlu shih il-gudizzju u jaghmluh rapprezentattiv ta' kull interess involut fil-kwestjoni.

L-Awtorita ghat-Trasport f'Malta eccepiet illi hija mhijiex il-legittimu kontradittur f'din l-azzjoni peress illi hija ma hargitx il-Port Notice 5 tal-2009 li dwarha qed isir l-ilment mis-socjeta rikorrenti u wkoll ghaliex hija m'hijiex involuta fl-arrangament relattiv ghall-MOBC.

Fir-rigward tal-Port Notice numru 5 tal-2009, il-Qorti taghraf illi huwa minnu illi din ma kienetx inharget mill-Awtorita ghat-Trasport f'Malta izda mill-Awtorita Marittima ta' Malta. Illi pero, l-Awtorita Marittima ta' Malta illum -il gurnata ma ghadhiex tezisti bhala entita separata, peress illi giet inkorporata fi hdan l-Awtorita ntimata. Illi ghalhekk illum -il gurnata hija l-Awtorita ghat-Trasport f'Malta illi trid tirrispondi ghall-ilmenti mressqa kontra xi agir tal-Malta Maritime Authority. Dan specjalment ikkonsidrat illi llum -il gurnata hija l-Awtorita ntimata li ghandha l-kompetenza illi tohrog Port Notices u ghalhekk, fil-kaz ta' ezitu favorevoli ta' dawn il-proceduri ghas-socjeta rikorrenti, l-Awtorita ntimata ghandha s-setgha ili taghmel tajjeb ghall-eghmil tal-predecessur taghha skont ma jigi deciz f'din is-sentenza.

Fir-rigward ta' dik il-parti tal-ilment pero illi ghandha x'taqsam mal-oghti tal-MOBC, il-Qorti tqis illi l-eccezzjoni tal-Awtorita ghat-Trasport f'Malta li m'hijiex il-legittimu kontradittur fil-konfront ta' dan l-ilment ghandha mis-sewwa. Ma jirrizultax illi l-Awtorita ntimata kienet involuta fl-oghti tat-terminals li dwaru qed tilmenta s-socjeta rikorrenti u lanqas jidher illi l-Awtorita ntimata tista' taghmel tajjeb ghal kwalunwke nuqqasijiet li jistghu talvolta jirrizultaw li sehhew. Ghaldaqstant il-Qorti tqis illi l-eccezzjoni tal-Awtorita ghat-Trasport f'Malta hija fondata f'dak li ghandu x'jaqsam ma' dik il-parti tal-ilment tas-socjeta rikorrenti li tirrigwarda l-oghti tat-terminals.

Il-Qorti taghraf illi kif diga kellha l-opportunita illi tirrileva

> … huwa stabbilit, li meta qed tigi attakkata dispozizzjoni ta' xi ligi, huwa appuntu l-Prim Ministru li ghandu jigi citat (ara per ezempju Joseph Abela vs Prim Ministru et deciza fis-7 ta' Dicembru 1990 mill-Qorti tal-Appell, Sede Kostituzzjonali u Albert u Maria Cassar vs il-Prim Ministru deciza minn din il-qorti, diversament preseduta, fil-31 ta' Ottubru, 2011). Wara kollox il-ligi fl-artikolu 242(2) tal-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili taghti s-setgha lill-Prim'Ministru biex jiehu passi sabiex jaghmel regolamenti li jkunu jhassru l-istrument jew id-disposizzjoni rilevanti li tkun giet dikjarata bhala li tmur kontra l-Kostituzzjoni jew il-Konvenzjoni Ewropea (**Angela sive Gina Balzan vs Onor. Prim Ministru et,** PA Kost 09/10/2017).

Illi l-Qorti tibda billi tinnota illi bejn il-partijiet mhemmx qbil rigward in-natura tal-Port Notice numru 5 tal-2009. Is-socjeta rikorrenti tikkontendi illi din hija ligi gdida promulgata fl-2009, filwaqt illi l-intimati jikkontendu illi din hija biss avviz sabiex tigbid l-attenzjoni tal-operaturi koncernati ghall-provvedimenti tal-ligi gja in ezistenza. Illi pero, determinazzjoni rigward in-natura ta' din il-Port Notice tkun tmur oltre l-ezami li jehtieg illi jsir sabiex jigi ddeterminat jekk il-Prim'Ministru huwiex il-legittimu kontradittur f'din l-azzjoni, li skont il-gurisprudenza jirrizulta illi jrid isir fuq bazi prima facie (**Frankie Refalo noe vs Jason Azzopardi et**, App 05/10/2011). Il-Qorti ghalhekk hija tal-fehma illi almenu fuq bazi prima facie il-Prim'Ministru jista' jitqies illi huwa l-legittimu kontradittur fir-rigward ta' dik il-parti tal-ilment illi titratta l-Port Notice numru 5 tal-2009.

Fir-rigward pero tal-ilment li jitratta l-oghti tat-terminals, il-Qorti tqis illi l-eccezzjoni tal-Prim'Ministru hija fondata. Ma jirrizultax mill-atti illi l-Prim'Ministru kien l-entita responsabbli ghal oghti tat-terminals, u lanqas ma jirrizulta illi fil-kaz ta' ezitu favorevoli huwa hu li jrid jaghmel tajjeb ghal kwalunwke nuqqas li jista' jirrizulta. Ghaldaqstant il-Qorti tqis illi l-eccezzjoni tal-Prim'Ministru hija fondata f'dak li ghandu x'jaqsam ma' dik il-parti tal-ilment tas-socjeta rikorrenti li tirrigwarda l-oghti tat-terminals.

L-applikabbilita tal-Artikolu 1 tal-Ewwel Protokol tal-Konvenzjoni Ewropeja

Is-socjeta rikorrenti tikkontendi illi meta nharget il-Port Notice numru 5 tal-2009 hija kellha dritt kwezit illi tibqa' thott zejt (fuel) importat in massa direttament minn bastimenti ghal go bowsers, u li ghalhekk meta din il-Port Notice waqfet dan l-operat,

is-socjeta rikorrenti sofriet ksur tad-dritt taghha sancit mill-Artikolu 1 tal-Ewwel Protokol tal-Konvenzjoni Ewropeja.

Illi t-terminu possediment ghandu interpretazzjoni awtonoma fil-konvenzjoni Ewropeja

> … that is not limited to ownership of physical goods, and 'certain other rights and interests constituting assets can also be regarded as "property rights", and thus as "possessions"." (W. Schabas, *The European Convention on Human Rights: A Commentary* (Oxford University Press, 2015) 971. Din il-posizzjoni hija wkoll adotta fil-gurisprudenza Maltija; ara per ezempju **Ivan Vella vs Avukat Generali et,** Kost 25/11/2011).

Inoltre, [t]he essential characteristic is the acquired economic value of the individual interest." (D. Harris, M. O'Boyle u E. Warbrick, *Law of the European Convention on Human Rights*, (Oxford University Press, 1995) 517). Ghalhekk, dak li jigi ezaminat huwa jekk mic-cirkostanzi tal-kaz ikkonsidrati fl-assjem taghhom jirrizultax illi r-rikorrenti ghandu titolu ghal xi interest sostantiv tutelabbli ai termini tal-Artikolu 1 tal-Ewwel Protokol. (Ara per ezempju: **Bramelid and Malmstrom vs Sweden,** nri. 8588/79 u 8589/79 (12/10/1982); **Stran Greek Refineries and Statis Andreadis vs Greece,** nru. 13427/87 (09/12/1994); **Iatridis vs Greece,** nru. 31107/96 (25/03/1999); **Öneryıldız vs Turkey** [GC], nru. 48939/99, (30/11/2004); **Anheuser-Busch Inc. vs Portugal** [GC], nru. 73049/01, (11/01/2007); **Depalle vs France** [GC], nru. 34044/02, (29/03/2010); **Saghinadze and Others vs Georgia**, nru. 18768/05 (27/05/2010).

Skont il-gurisprudenza, dritt kwezit kompjut taht il-ligi antecedenti ghandu effikacja fih innifsu li jirrezisti ghall-applikazzjoni tal-ligi l-gdida f'kaz ta' mutament tal-ligi anterjuri (**Antoine Borg vs L-Awtorita ta' Malta dwar l-Ambjent u l-Ippjanar,** App 22/04/2015). Kien jinkombi fuq is-socjeta rikorrenti l-oneru illi tipprova l-ezistenza ta' dan id-dritt rizultanti minn permess jew ligi gia ezistenti ghaliex dritt kwezit ma jfissirx dritt pretiz jew dritt assunt jew dezunt (**Charles Ellul vs L-Awtorita' ta' Malta dwar l-Ambjent u l-Ippjanar,** App 02/05/2013); **Peter sive Rino Muscat Scerri et vs L-Avukat Generali et,** Kost 06/02/2015). Ghalhekk is-socjeta attrici kien jehtiegilha tipprova illi qabel il-promulgazzjoni tal-Port Notice numru 5 tal-2009 kien diga legalment possibli ghaliha illi thott zejt (fuel) importat in massa direttament minn

bastimenti ghal go bowsers. Il-Qorti taghraf inoltre illi skont il-gurisprudenza Maltija fuq il-materja, dritt kwezit jitqies bhala possediment tutelabbli ai termini tal-Artikolu 1 tal-Ewwel Protokol tal-Konvenzjoni ghaliex ikun jifforma parti mill-assi ta' dik il-persuna, u dan meta dak id-dritt kwezit vantat jirrizulta sufficjentement stabbilit bhala dritt enforzabbli. (Ara per ezempju **Carmel Vella et vs Kummissarju tal-Pulizija et,** (PA 23/03/2010) ikkonfermata mill-Qorti Kostituzzjonali fl-24/09/; **Peter sive Rino Muscat Scerri et vs L-Avukat Generali et,** Kost 06/02/2015). Dan jirrifletti l-insenjament tal-Qorti ta' Strasbourg fejn, kif jispjega Schabas, " Article 1 may apply where a person has 'at least a "legitimate expectation" of obtaining effective enjoyment of a property right'. By 'legitimate expectation' is meant something grounded in 'a legislative provision or a legal act bearing on the property interest in question'" (W. Schabas, 969. Ara wkoll, per ezempju **S. vs The United Kingdom,** nru. 11716/85 (14/05/1986): "…*the fact that she had been living in the house for some time without legal title cannot constitute a possession within the meaning of Article 1 of Protocol No. 1 (P1-1). It follows that this part of the application is incompatible ratione materiae with the provisions of the Convention within the meaning of Article 27 para. 2 (Art. 27-2)"*).

Wara li ezaminat il-Port Notice numru 5 tal-2009 din il-Qorti tqis illi l-argument tas-socjeta rikorrenti illi din il-Port Notice kienet essenzjalment ligi gdida illi waqfet operat legali li hija kienet diga ilha taghmel ghal snin huwa kompletament infondat. Dak li jirrizulta minn din il-Port Notice huwa illi jekk huwa verament minnu illi s-socjeta rikorrenti kienet ilha thott zejt (fuel) importat in massa direttament minn bastiment ghal go bowsers dan kienet qed taghmlu bi ksur tal-ligijiet vigenti u bi ksur ukoll tal-kondizzjonijiet imposti fil-licenzja taghha biex topera. Huwa car illi l-Port Notice sempliciment gibdet l-attenzjoni tal-operaturi ikkoncernati ghall-obbligi legali taghhom gja ezistenti.

Illi filfatt, din il-Port Notice tispjega espressament illi:

> This Port Notice is **intended to bring to the attention** of all concerned the appropriate use of road tankers whilst in port …
>
> Operators are hereby **reminded** that, apart from associated safety and environmental concerns, **the unloading of fuel from bunker barges and**

> **tankers directly into road tankers is not permitted as a standard condition in the "Licence to carry out the activity of an importer (and/or wholesaler) of petroleum"** issued by the Malta Resources Authority issued in terms of the Petroleum for the Inland (Wholesale) Fuel Market Regulations (S.L. 423.28).
>
> **Such practice is also prohibited under the Excise Duty Act (Cap. 382)**. (Att Dwar Dazju tas-Sisa (Kap. 382) Sitt Skeda, Taqsima D, Artikolu 8: "Kull zejt tal-petroleum importat ghandu jigi zbarkat minn fuq il-bastiment ta' importazzjoni taht sorveljanza tad-Dwana u meta jigi importat in massa ghandu jitwassal permezz ta' pipelines approvati ghat-tankijiet ta' magazzinagg li jkunu kalibrati kif specifikat fir-regolament 7 jew xort'ohra mkejla ghas-sodisfazzjon tal-Kummissarju")" [enfasizzar ta' din il-Qorti]

Fil-fehma ta' din il-Qorti huwa car minn qari ta' din il-Port Notice illi l-hrug taghha ma kien qed johloq l-ebda ligi jew regola gdida, izda kien sempliciment qieghed jigbed l-attenzjoni tal-operaturi koncernati ghal regoli u ligijiet li kienu diga ezistenzi, u ghal kondizzjoni fil-licenzja taghhom stess, skont liema ma kienx permess lilhom illi jhottu zejt (fuel) minn bastimenti direttament ghal go bowsers meta dan jigi importat in massa. Minn dan isegwi illi ma jistghax jinghad illi s-socjeta rikorrenti kellha dritt kwezit sabiex thott zejt (fuel) importat in massa minn bastimenti dritt ghal go bowsers, peress illi jirrizulta illi fil-verita dan l-agir tas-socjeta rikorrenti kien imur kontra l-ligi u kontra l-kondizzjonijiet tal-licenzja taghha. Ghalhekk, anke qabel ma nharget il-Port Notice numru 5 tal-2009 is-socjeta rikorrenti kien diga ma kellhiex dritt legali ezistenti sabiex thott zejt (fuel) importat in massa direttament minn bastimenti ghal go bowsers.

Fid-dawl ta' dan il-Qorti tqis illi ma jirrizultax illi s-socjeta rikorrenti kellha possediment ai termini tal-Artikolu 1 tal-Ewwel Protokol tal-Konvenzjoni Ewropeja, u ghaldaqstant dan l-artikolu m'huwiex applikabbli u l-ilment tas-socjeta rikorrenti huwa ghalhekk legalment u fattwalment infondat.

L-applikabbilita tal-Artikolu 45 tal-Kostituzzjoni ta' Malta ghall-ilment tas-socjeta attrici

Is-socjeta rikorrenti tilmenta illi l-fatt illi hija ma inghatax terminal bhal kompetituri ohra fis-settur, u t-thaddim tal-Port Notice 5 tal-2009 huma diskriminatorji fil-konfront taghha u dan peress illi hija giet mpoggija f'sitwazzjoni sfavorevoli vis-à-vis dawk l-

operaturi li nghataw terminal minhabba illi, bit-thaddim tal-Port Notice imsemmija, hija ma tistghax effettivament timporta zejt hi stess u minflok trid tixtri minghand il-kompetituri taghha li ghandhom tali facilitajiet, senjatament l-Enemed.

Il-protezzjoni minn trattament diskriminatorju hija garantita mill-Artikolu 45 tal-Kostituzzjonali. It-tielet sub-inciz ta' dan l-artikolu jiddefinixxi espressament it-terminu "diskriminazzjoni", u dan bil-mod segwenti:

> F'dan l-artikolu, il-kelma "diskriminatorju" tfisser ghoti ta' trattament differenti lil persuni differenti attribwibbli ghal kollox jew principalment ghad-deskrizzjoni taghhom rispettiva skont ir-razza, post ta' origini, opinjonijiet politici, kulur, fidi, sess, orjentazzjoni sesswali jew identità tal-generu li minhabba fihom persuni ta' deskrizzjoni wahda bhal dawn ikunu suggetti ghal inkapacitajiet jew restrizzjonijiet li persuni ta' deskrizzjoni ohra bhal dawn ma jkunux suggetti ghalihom jew ikunu moghtija privileggi jew vantaggi li ma jkunux moghtija lil persuni ta' deskrizzjoni ohra bhal dawn.

Huwa car minn qari ta' dan is-sub-inciz illi sabiex l-Artikolu 45 ikun applikabbli jehtieg l-ewwel nett illi jirrizulta li l-allegata diskriminazzjoni kontra r-rikorrent tkun saret a bazi ta' wiehed mill-irjus indikati espressament u b'mod ezawrijenti fit-tielet sub-inciz ta' dan l-artikolu. Kif sewwa inghad fis-sentenza **Ivan Vella vs Avukat Generali et** (Kost 25/11/2011):

> … biex jista' jinghad li sehh ksur ta' jedd fundamentali dwar il-harsien mid-diskriminazzjoni taht il-Kostituzzjoni, jrid jintwera li l-ligi partikolari jew it-thaddim taghha jew l-ghamil ilmentat ikun jaqa' taht xi wahda mill-irjus ta' diskriminazzjoni li ghalihom jirreferi l-artikolu 45(3) tal-Kostituzzjoni … ir-raguni ta' diskriminazzjoni f'allegazzjoni ta' ksur ta' dak il-jedd fundamentali trid tassattivament taqa' taht wahda mir-ragunijiet imsemmija f'dak is-subartikolu.

Fil-kaz odjern is-socjeta rikorrenti naqset milli tindika taht liema minn dawn l-irjus qed tibbaza l-ilment taghha, u zgur li ma wrietx illi hija garbet xi trattament diskriminatorju a bazi ta' r-razza, post ta' origini, opinjonijiet politici, kulur, fidi, sess, orjentazzjoni sesswali jew identita tal-generu. Ghaldaqstant il-Qorti tqis illi l-Artikolu 45 m'huwiex applikabbli fil-kaz odjern, u konsegwentement it-talba maghmula mis-socjeta rikorrenti f'dan ir-rigward hija legalment nfondata.

L-allegata diskriminazzjoni sofferta mis-socjeta attrici bi vjolazzjoni tal-Artikolu 14 tal-Konvenzjoni in konnessjoni mal-Artikolu 1 tal-Ewwel Protokol tal-Konvenzjoni

Is-socjeta rikorrenti ilmentat ukoll illi t-trattament diskriminatorju allegat minnha jammonta ghal ksur tad-dritt taghha kontra trattament diskriminatorju sancit ai termini tal-Artikolu 14 tal-Konvenzjoni Ewropeja in konnessjoni mal-Artikolu 1 tal-Ewwel Protokol tal-istess konvenzjoni.

L-artikolu 14 tal-Konvenzjoni Ewropeja jipprovdi illi:

> It-tgawdija tad-drittijiet u libertajiet kontemplati f'din il-Konvenzjoni ghandha tigi assigurata minghajr diskriminazzjoni ghal kull raguni bhalma huma s-sess, razza, kulur, lingwa, religjon, opinjoni politika jew opinjoni ohra, origini nazzjonali jew socjali, assocjazzjoni ma' minoranza nazzjonali, proprjeta, twelid jew status iehor.

Jibda billi jinghad f'dan ir-rigward illi ghalkemm il-Qorti sabet illi s-socjeta rikorrenti ma soffriet l-ebda ksur tad-drittijiet taghha ai termini tal-Artikolu 1 tal-Ewwel Protokol tal-Konvenzjoni Ewropeja ma jfissirx illi allura l-ilment taghha bbazat fuq l-artikolu 14 ghandu awtomatikament ifalli. Kif inghad,

> Article 14 is not independent in the sense that there has to be at least some kind of relation with any of the rights and freedoms of the Convention; differential treatment in a field which falls outside the scope of the Convention cannot amount to a violation of Article 14. At the same time the case law referred to bears out that Article 14 is autonomous in the sense that its application does not require the simultaneous violation of one of the Convention's rights or freedoms (P. Van Dijk *et al* (eds), *Theory and Practice of the European Convention on Human Rights* (Intersentia, 2006) 1029; W. Schabas, *op. cit* 562; **Ivan Vella vs L-Avukat Generali et,** Qorti Kostituzzjonali (25 Novembru, 2011): "Illi meta l-Qorti tistharreg l-ilment taht l-artikolu 14 talKonvenzjoni trid taghmel dan billi zzomm quddiem ghajnejha (i) li dak l-ilment jehtieg li jkun marbut ma' xi jedd iehor imhares mill-Konvenzjoni… Madankollu, persuna tista' ssejjes talba taht dan lartikolu minkejja li la tista' turi u lanqas biss tippretendi ksur ta' xi jedd "sostantiv" iehor imhares mill-Konvenzjoni, sakemm tali talba taqa' fl-"ambitu" ta' jedd bhal dak."

Illi similment bhal fil-kaz tal-ezami dwar l-ilment ai termini tal-Artikolu 45 tal-Kostituzzjoni, l-ewwel determinazzjoni li tehtieg li ssir mill-Qorti hija dwar jekk huwiex applikabbli l-artikolu 14 tal-Konvenzjoni Ewropeja u ghalhekk jekk l-allegazzjoni ta' diskriminazzjoni tas-socjeta rikorrenti taqax entro l-parametri tal-Artikolu 14. A

kuntrarju pero tal-Artikolu 45 tal-Kostituzzjoni, l-Artikolu 14 tal-Konvenzjoni ma jipprovdix lista ezawrijenti ta' ragunijiet impermissibbli ta' diskriminazzjoni, izda minflok jipprovdi lista indikattiva illi tinkludi 'status iehor.' (Ara f'dan is-sens per ezempju W. Schabas, *idem: "The words 'such as' indicate that the list is not exhaustive. Although a plausible interpretation would restrict the non-enumerated categories to those that are analogous to what is listed in the provision, the Court has not favoured any such limitation that might be imposed by an ejusdem generis interpretation and seems to have taken a very broad approach, recognizing a prohibition of discrimination going well beyond 'personal characteristics'. It has said that article 14 prohibits, within the ambit of the rights and freedoms guaranteed, 'discriminatory treatment having as its basis or reason a personal characteristic ("status") by which persons or groups of persons are distinguishable from each other.*"

Fir-rigward tal-ilment tas-socjeta rikorrenti relattiv ghal oghti ta' terminal, il-Qorti tqis illi s-socjeta rikorrenti ma rnexxiliex tipprova illi hija ma nghatatx terminal ghaliex giet diskriminata a bazi ta' xi status indikati fl-Artikolu 14 jew xi status iehor. Fil-fatt, is-socjeta rikorrenti lanqas biss indikat fuq liema raguni diskriminatorja qed issejjes l-ilment taghha. Ghalhekk, f'dan ir-rigward l-ilment tas-socjeta rikorrenti huwa legalment infondat.

Fir-rigward tal-ilment tas-socjeta rikorrenti illi l-Port Notice numru 5 tal-2009 waslet sabiex is-socjeta rikorrenti isoffri trattament diskriminatorju, il-Qorti tibda billi tirrileva illi skont il-gurisprudenza tal-Qorti Ewropeja dwar id-Drittijiet tal-Bniedem trattament diskriminatorju jista' jkun kemm dirett u kif ukoll indirett. Intqal f'dan ir-rigward illi

> The term 'indirect discrimination' is often used to denote policies or measures that are ostensibly neutral but that have disproportionately prejudicial effects on individuals or a group protected by article 14. Sometimes, references to 'indirect discrimination' include the notion that it is not 'targeted at the group' or that it does not require a discriminatory intent. This is also described sometimes as 'effects discrimination' (W. Schabas, *op, cit.,* 568).

Mix-xhieda tar-rapprezentanti tas-socjeta rikorrenti jirrizulta illi d-diskriminazzjoni allegata minnhom hija wahda ta' natura indiretta. M'huwiex qed jigi allegat illi l-Port

Notice 5 tal-2009 inharget bl-iskop illi ssir diskriminazzjoni kontra s-socjeta rikorrenti. Dak li qed jigi argumentat huwa illi l-effett tat-thaddim tal-Port Notice numru 5 tal-2009 huwa wiehed diskriminatorju peress illi jaffettwa biss li dawk l-operaturi, inkluz u partikolarment is-socjeta rikorrenti illi m'ghandhomx terminal u ghalhekk ma jistghux ihotti z-zejt kif rikjest fil-Port Notice.

Illi pero, kif diga intqal aktar -il fuq, il-Port Notice 5 tal-2009 ma holqot l-ebda ligi gdida, izda sempliciment gabet a konjizzjoni tal-operaturi koncernati il-ligijiet u regolament applikabbli fir-rigward tal-hatt tal-prodott taz-zejt. Ghalhekk ma jistghax ikun illi kienet din il-Port Notice illi kkawzat diskriminazzjoni indiretta kontra s-socjeta rikorrenti galadarba din il-Port Notice ma bidlitx is-sitwazzjoni legali bl-ebda mod. Dak li gara wara l-hrug ta' din il-Port Notice kien sempliciment illi l-awtoritajiet bdew jinforzaw ligijiet diga ezistenti fis-settur li, skont ix-xhieda tar-rapprezentanti tas-socjeta rikorrenti, kienu qed jigu injorati mill-operaturi koncernati.

Illi fi kwalunwke kaz, il-Qorti tirrileva illi huwa accettat fil-gurisprudenza illi mhux kull trattament differenti jammonta ghal diskriminazzjoni. Kif inghad mill-Qorti Ewropeja

> For the purposes of Article 14 (art. 14), a difference of treatment is discriminatory if it has no objective and reasonable justification, that is, if it does not pursue a legitimate aim or if there is not a reasonable relationship of proportionality between the means employed and the aim sought to be realised (see, as the most recent authority, the above-mentioned Abdulaziz, Cabales and Balkandali judgment, Series A no. 94, pp. 35-36, para. 72). As in relation to the means for giving effect to the right of property, the Contracting States enjoy a certain margin of appreciation in assessing whether and to what extent differences in otherwise similar situations permit a different treatment in law (**James and others vs The United Kingdom,** nru. 8793/79 (21/02/1986).

Il-Qorti tqis illi f'dan il-kaz jirrizulta illi hemm gustifikazzjoni oggettiva u valida ghalfejn mhuwiex permess il-hatt ta' zejt (fuel) minn bastimenti direttament ghal go bowsers. Mix-xhieda jirrizulta illi din il-projbizzjoni kienet giet imposta ghal ragunijiet ta' sigurta u sahha u protezzjoni tal-ambjent. Ghalkemm ir-rapprezentanti tas-socjeta rikorrenti provaw jallegaw illi dan mhux minnu u li filfatt l-awtoritajiet jippermettu l-hatt dirett ta' qatran ghal go bowsers li huwa aktar perikoluz [Xhieda ta' Mark Cassar, direttur tas-socjeta rikorrenti (fol. 28), u Darren Marmara, CEO ta' Cassar Group (fol. 46)] huma

ma producew l-ebda espert sabiex jikkonferma dan. Dan l-argument taghhom gie kontradett mix-xhieda ta' Richard Gabriele (fol. 66) u l-Kaptan David Bugeja (fol. 144), li t-tnejn qabblu illi l-qatran huwa ferm anqas perikoluz miz-zejt (fuel) peress illi ghandu flashpoint aktar gholja, u cioe jiehu n-nar anqas malajr. Il-Qorti ghaldaqstant, u wkoll fid-dawl tal-margini ta' apprezzament wiesgha tal-Istat f'dan ir-rigward, tqis illi fi kwalunwke kaz jirrizulta illi l-Port Notice 5 tal-2009 u l-provvediment tal-ligi li fuqhom hija msejsa ghandhom gustifikazzjoni oggettiva u valida u minn dan isegwi illi l-ilment tas-socjeta rikorrenti a bazi tal-Artikolu 14 tal-Konvenzjoni huwa nfondat.

Decide

Ghal dawn il-motivi l-Qorti tiddeciedi billi filwaqt illi tichad l-eccezzjonijiet preliminari tal-Awtorita ta' Malta ghat-Trasport u tal-Prim'Ministru li mhumiex il-legittimi kontradditturi sa fejn huwa kompatibbli ma' din is-sentenza, tichad it-talbiet kollha tas-socjeta rikorrenti.

Bl-ispejjez kontra is-socjeta rikorrenti.

Mark Chetcuti
Prim Imhallef

Anne Xuereb
Deputat Registratur